

© 2006, 2017 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârsite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: Sorin Otinjac, Vis (detaliu)

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

ALDULESCU, RADU

Mirii nemuririi / Radu Aldulescu. – Iași: Polirom, 2017

ISBN print: 978-973-46-6681-2

ISBN ePUB: 978-973-46-2426-3

ISBN PDF: 978-973-46-2427-0

821.135.1

Printed in ROMANIA

RADU ALDULESCU

Mirii nemuririi

roman

POLIROM
2017

*de aici încolo garsonierele viermelui
sunt părăsite una după alta
dar abia despre schelet se poate spune:
bloc de nefamiliști, fără uși fără ferestre.*

*sîngele meu curge între maluri de tristețe.
vine toamna, frigul face spărturi în zid.
face urme, e prins la locul crimei.
dar numai frigul?*

Anton Jurebie
Tara doamnei Circe

1

De cînd stăteau acolo? Tolaniți în cele două paturi din oficiu, cu spatele proptit în cîte două perne mari, picoteau, zăceaori boleau, sporovăiau în draci, se sfădeau, se certau, își luau vorba din gură unul altuia, tăceaori cu rîndul sau amîndoi deodată. Trecuse de două noaptea și încă nu adormiseră. Naiba știe ce așteptau și cine mai știe de cîtă vreme. De o veșnice, pasămite, și nu se mai termina odată. Cît o mai fi pînă la ziua? se întreba Rafael, și cum ne mai irosim aici, în ocna asta, și nu se mai termină, nu se mai termină, nu se mai termină... Ti-e și frică să te gîndești că într-o bună zi s-ar putea termina. Cît o mai fi? Cît a trecut? Șapte ani, da, amîndoi nimeriseră acolo în urmă cu șapte ani. Mai întîi Rafael Ogrinjan, care avea douăzeci și nouă de ani cînd își făcuse formele de angajare la Scoala Specială nr. 2 pentru un post de pedagog-supraveghetor, iar la o lună și ceva după el, Emilian Teodorescu, de douăzeci și cinci de ani pe atunci și încadrat tot ca pedagog-supraveghetor. Din cele două paturi de fier vopsite alb, cu saltele umplute cu paie, ei supravegheau un etaj întreg al scolii-internat. Aveau la ei cheile de la patru dormitoare și lanțul cu lacăt cu care legau uneori ușa ce permitea accesul pe etaj. Răspundeau de nouăzeci și sase de copii luați pe tabel, cu semnătură, seara la zece, cînd intrau în tură, și pe care îi predau dimineața la opt, la număr și în bună stare, fără alte boli în afara celor știute de cu seară.

Cu excepția perioadelor de ieșire din ritm din timpul vacanțelor de vară, lucraseră aproape numai în tură de noapte și doar împreună. Șapte ani e destul, dar nu-i nicidecum o veșnicie. Uneori, ajungi totuși să-ți spui că-i o mare porcărie, Rafael, ba bine că nu. Doar că-ți spui, dar dacă intr-adevăr ai crede asta, te-ar bate Dumnezeu cum e mai rău și chiar ai merita. Adică n-ai avea altceva mai bun de făcut decât să te superi pe anii ăsta ce și s-ai dat ca un dar pînă la urmă... Rafael se ridică pe jumătate în capul oaselor, frecindu-și spinarea și ceafa de perete în timp ce-și trăgea picioarele, iar genunchii, îndoindu-se, încadrau figura fâlcoasă și roșcovană a lui Milică, un viking, un irlandez, ceva cam pe-acolo... Un băietan zdravăn, trăit la aer curat, marinări la viață lui sau cioban, frecindu-și de lucru cu turme de oi pe pășuni alpine. Mereu gata să te binedispună, cam aşa a fost de cînd îl știi, dar uite că de vreo două săptămîni e tocmai dimpotrivă. Cît de greu îl apăsa, deh, amarnică suferință, Milică-tată. Întors pe dos de nu-l mai ia nici somnul, și uite că Rafael nu poate să-l ia în serios, mai cu seamă la ora asta.

— Culcă-te, Milică-tată. Ești tîmpit? Ce dracu' ai? Aha, ai dormit toată ziua acasă ca porcu' și-acuma mă asasinezii...

— N-am dormit nici acasă. Mi-a fost rău, mi-e rău, îmi zvîcnește căpătina, nu mai pot...

— Hai sictir! Ți-e rău! Ditamai omu' de optzeci de kile, bun să spargă piatră, te vaiți mai rău ca o femeie. Si tot de focu' femeilor, nu pot să cred, oh, ori ești prost, ori ai înnebunit de-a binelea. Nu-mi dau seama ce-i cu tine. Stai barem dracului liniștit. Io cînd n-am somn, știi bine că nu-mi permit. Mă foiesc, da' nu-mi permit să te deranjez.

— Prea ești deranjabil, oftează Milică. Culcă-te, gata, nu mai zic nimic. Sting și lumina, uite, poate ne pomenim cu vreun control.

— Special spui asta, tot ca să nu-mi tihnească.

— După ce că ești deranjabil, mai ești și pricinos. Orice aș spune, îmi găsești pricină...

Pricinos, deranjabil, ce mai, cel mai mare dușman, Rafael, dacă nu stai treaz să-l ascultă, să-l căinezi, să-l incurajezi, fi-ți-ar capu-al dracului, Milică-tată. Te-a lăsat, deh, cîcă l-a părăsit. L-a lăsat cu ochii-n soare. Cu ce-ai putea să-l ajută, să-o fi dus biata femeie după cine o gîdila-o mai bine, oh, ar muri, ar face moarte de om dacă i-ai spune asta. Sau de unde știi că n-o fi plecat fiindcă tot așa făcea și cu ea? N-o lăsa să doarmă, o sicăia, îi mînca nervii și mintile...

— Ai face bine să mă lași se dorm, Milică-tată. Io nu-s ca tine, cum ai pus capul jos, te pui pe sforătit.

— De trei ore pun capul jos.

— Bineînțeles că acum nu. Trebuie să-ți faci numărul. Da-n general, dormi somnul morții, zău aşa. Eu sunt altfel. Deranjabil, cum spui. Mai fragil, mai plăpînd, mai dezechilibrat... N-am trăit ca tine la aer curat, la țară. Nu m-am hrănit natural. N-am somnul ăla sănătos...

Milică mîrîii:

— Somnu' morții, fir-aș al dracu'!

— Vorba vine. Somnul e hrană, cea mai bună hrană. Somnul e o formă de supraviețuire indispensabilă. Din somnul ăla îți tragi vлага, dar acum, că l-ai pierdut, văd că tii cu tot dinadinsul să mă sugi pe mine.

— Lasă dracu' proștile, Rafael. Ce sunt eu? Vampir?

— Există vampiri energetici. Poate n-ai auzit.

— Am citit, dar nu cred.

— Foarte rău. Ai devenit neîncrezător, reticent. Pur și simplu, nu te mai recunosc.

— Să știi c-am mai citit și io cîte ceva. Acolo la mine-n comună, aș fi putut să ocup oricînd un post de profesor. Aș fi predat orice, aveam mînă liberă chiar și fără studii... Istoria, geografia, economia

politică... Mi s-a propus. Nu te gîndi că nu m-aș fi descurcat. Am lecturi, cunoștiinte... Rămîn totuși la părerea să nu luăm de bun tot ce e-n cărti, Rafael. Știi, mă gîndeam...

— Tare prost obiceiul ăsta să gîndești cu voce tare.

Milică însă habar n-avea. Își urma neabătut gîndul: el mereu și-a dorit o familie și a încercat și s-a străduit din răsputeri și poate tocmai din pricina asta a fost ca un făcut că nu s-a legat, iar mai încocace iarăși n-a avut noroc, cînd s-a-ncurcat cu femeia asta, și, oricît l-o durea sufletul s-a spună, deh, asta e, soțioara lui era cam curviștină și d-aia s-a și dus, păi, o mînca-n fund, ce dracu' să-i faci? Îl însela, se ducea cu unul și cu altul, pînă și-a luat lumea-n cap definitiv, da' uite că el a iubit-o, a iubit-o, nici nu-și dă seama Rafael cît de mult, și nici cît de mult îl doare și ce a însemnat pentru el femeia aia... Rafael încădea ochii, sorbind melodia dulce-melancolică-îndurerată a spovedaniei lui Milică și adulmecind totodată promisiunile somnului, deh, cea mai durabilă dintre amăgiri. Ești ispitit doar cît un vîrf de ac și ti se dă aproape tot atît de mult cît ti se promite, adică mult mai mult decît ai îndrăzni să ceri, iar cînd te trezești, lumea s-a schimbat pînă într-atît încît ești sigur că asta-i adevărată față a lumii, veșnic lumenosă, fără nimeni care să te dușmănească și să te îñeșele, Milică-tată, de unde atîta disperare? L-a îñelat, îl doare tocmai pentru că de o vreme încocace nu mai doarme somnul ăla al morții din care-și trage vлага, Milică-tată, te vaiți de zici că dă cu biciu-n tine, curge din tine cîntecul jelaniei iubirii, Milică-tată, te fericesc, ai iubit-o, atîta că n-ar trebui s-o spui atît de des și cui se nimerește, la care Milică sare ca ars: el a iubit-o sincer, din inimă; păi, dacă și ea l-ar fi iubit, nu i-ar fi dat mîna, mă rog, Rafael e de părere că-i cu atît mai bine pentru el că a iubit-o fără să fie iubit și-i cu atît mai

rău pentru ea. Femeia aia-i de plins. Ba uite că nu; Milică-i de plins. S-a îmbolnăvit, zace, e pe moarte... Nu era totuși genul, aşa încît Rafael nu-și dă seama, nu-și închipuie pur și simplu ce femeie ar fi aia care l-a adus în aşa hal. Ie dă Doamne ferește, Milică-tată. Ce femeie, ce femeie, ce femeie – Milică își leagăna capul în palme, spunîndu-i c-ar fi trebuit s-o vadă. Ce să vadă, că nu i-a arătat-o, prostu' a ținut-o ascunsă. I-o fi fost frică, iar privirea lui Milică ridicîndu-se, îngustîndu-se parcă de teamă, și Rafael: ce dracu' ai? Nu te știam atît de sensibil la chestii d-astea. Ba i-ar fi arătat-o pînă la urmă, da' a fost prea din scurt, n-a stat cu ea decît șase luni, iar Rafael că nu te-ăș fi crezut în aşa hal de gelos, la care Milică că o fi fost el gelos, da' pe bună dreptate. Soțioara lui nu se putea stăpini, mereu cu ochii după bărbați, ba lasă-mă dracului, Milică-tată, păi, dacă-ți spun, îi mai dădeam peste bot, da' tot degeaba. Păi, o iubeam, sufeream, cînd mi-aduc aminte îmi vine să-mi trag palme. M-a chinuit, m-a umilit, și-a bătut joc... Știi ceva, Rafael? Dacă s-ar întoarce, n-aș garanta că n-aș face o mare prostie: aş primi-o înapoi...

Rafael parcă l-ar fi văzut pierzîndu-se.

Nu mai era Milică flăcăul ăla de la țară care făcuse o vreme pe dulgherul pe șantierele din București și pentru care postul ăsta de pedagog-supraveghetor fusese o adevărată mană cerească. Simțea nevoia să se odihnească, desigur, și de o slujbă curată, comodă, cît de cît onorabilă. S-o fi odihnit îndeajuns în ăștia sapte ani, iar de-acum o fi început să ruginească, să lincezească, să se umple de lehamite, Milică-tată, păi, chinul și umilița, și bătaia de joc? Nimici nu garantează pentru prostiile noastre: bineînțeles că ai s-o primești înapoi și ai s-o iubești mai mult decît înaînte, Milică-tată, pentru că îndeobște nu avem încotro.

Gindește-te că nici tu n-ai avut încotro, Rafaele, în tot felul de împrejurări, dar mai ales cînd ai venit în școala asta.

S-a ivit ocazia și doar că te-ai lăsat la mîna sorții, aceeași care a hotărît să crești într-un cămin-orfelinat și să înveți într-o școală specială ca asta în care lucrezi acum. E un fel de regulă a jocului sorții și, deopotrivă, o datorie perpetuă, de care te achiți de cînd te știi: să umbli încolo și-ncoace, reîntorcîndu-te adesea în locurile pe unde ai trecut sau umblînd prin locuri îndeajuns de asemănătoare ca să simți că nu te-ai îndepărtat prea mult. Uite că de șapte ani reveniseși, cîstigîndu-ți traiul prin oficile, dormitoarele și sălile de clasă ale Școlii Speciale nr. 2. Nu ți-o fi fost însă îndeajuns de familiară atmosfera cu dampuri iuți, de ospiciu, a familiei, de vreme ce de doi ani reveneșe și mai mult, oploșindu-te pe lîngă surioara ta geamănă, Elenuța...

Crescuseră împreună la leagănul-orfelinat și păstraseră o legătură strînsă și cît stătuseră în școli speciale separate, de fete și băieți, și încă puțin după aceea, pînă ce Elenuța se mărită. Odată măritată, ea s-a văzut intrată în rîndul lumii și s-a rupt de familia celor fără familie, răcindu-se de frate-său. Ca să se bucure-n tîhnă de noua ei familie, dădu cu sare-n urmă s-alunge duhurile rele ale dezmoșteniților sortii. N-ai mai fi avut decît să-i plingi de milă văzînd-o cum se pierde, Rafaele, tot așa cum aveai să-l vezi mai încoace pe Milică. Vine o vreme cînd ne călcăm în picioare inocența și înstrăinarea, dar poate pentru Elenuța o fi fost ceva mai rău. Călcase regula jocului, vezi, îndatorîndu-se peste măsură.

O rudă săracă de-acum și mai degrabă un străin, Rafael ar fi atînat la ea. S-ar fi întins la cașcaval la o adică, așa că nu trebuia încurajat. N-avea decît să-și vadă de-ale lui, umblînd încolo și-ncoace, din slujbă-n slujbă, din găză-n găză și din femeie-n

femeie, ca-ntotdeauna, în timp ce Elenuța se aşezase la casa ei, în apartamentul ei cu trei camere din Vitan, cu Cristinica ei și cu Ghiță, soțul ei cumsecade, maistru militar la viața lui. Uite însă că Ghiță îi însală speranțele, netinîndu-i companie pînă la adinci bătrîneti, cum de bună seamă că puseseră la cale. El muri dintr-un atac cerebral la doar treizeci și trei de ani. Elenuța se amăgise, vezi, iar văduvia a fost pentru ea un șoc îndeajuns de puternic pentru a o arunca în altă amăgire: dorul și iubirea de frate, carevasăzică; singurul ei frate și singura ei familie la o adică. Așa se face că ai picat bine, Rafaele, în apartamentul cu trei camere din Vitan, ca să reîntregesci familia celor fără de familie ori familia destrămată de moartea maistrului militar – tot un drac. Scuteai banii de găză, în definitiv, și uite că ți-ar fi dat mîna să te amăgești și tu, cu bună știință altminteri, că la soră-ta ai avea un rost mai acătării: cum lucrai mai mult de noapte, pînă se întorcea Elenuța de la fabrică, îți treceai timpul cu gătitul și dereticatul și-o puneai la masă pe Cristinica, făceai lectiile de clasa-ntii cu ea, o duceai și o aduceai de la școală... Meseria de pedagog-supraveghetor, aşadar, acum o făceai și ziua, și noaptea.

Revenise. Revenea și se întorcea în permanentă de fapt, fără a depăși însă limitele unei zone nu prea vaste prin care se învîrtise, de la leagănul-orfelinat la școală specială unde învățase, la cea în care lucra acum, la fabricile de pe Platforma Industrială în care fusese angajat, la camerele în care stătuse în găză și la camera din apartamentul soră-sii. Vitan, Dristor, Dudești, Văcărești, Pantelimon, Sfânta Vineri, Piața Unirii, Moșilor, Hala Traian și tot așa, Rafaele, revii și te reîntorci în permanentă și de bună seamă că și sufletele părinților tăi bîntuite prin zona asta, zbătîndu-se să se rupă de ea și reproșindu-și, desigur, neputința. Nu te frâmîntă altminteri soarta acelor părinți necunoscuți și care

or fi fost mai mult ai Elenuței. Ea consumase ceva timp și energie ca să se intereseze de mama, înmormântată, uite, pe aproape, la Cimitirul Pantelimon Doi, și mai reușise să afle că fusese vorba de o sinucidere, într-o vreme cind noi nu împliniserăm un an... Băuse sodă caustică, Rafael. Îți dai seama ce moarte cumplită? Mie-mi spui? Rafael mai auzise despre niște cazuri și-i povestii soră-sii că, după cît de concentrată-i leșia și după cantitatea băută, ai avea de ales: fie mori în chinuri groaznice, ars pe dinăuntru, fie te alegi cu găuri de diverse calibre pe tubul digestiv, care-ți fac tot restul vieții un iad, fie, e posibil și asta, dacă leșia nu-i prea concentrată și trece repede prin esofag, să fie neutralizată parțial de sucul gastric, fără să provoace pagube prea mari... Oricum, de departe sunt de preferat șoricicioaica, cianura, streangul, venele tăiate, săritul de la etaj... Rafael presupuse că mama lor nu-și dorise numai moartea, ci și o suferință îndeajuns de mare ca să înăbușe altă suferință. Probabil că ceea ce se numește îndeobște decepție în dragoste o împinsese... Chiar aşa – Elenuța reușise pînă și asta să afle, motivul sinuciderii, descorendu-și, desigur, totodată niște aptitudini de detectiv. N-ar fi fost mare lucru să deduci, altminteri, că cel care o determinase fusese tatăl lor. Spiritele lor bîntuite prin preajmă, Elenuța, ca să ne vegheze și să ne orienteze destinele. Părerea lui Rafael era că Elenuța mai bine și-ar fi văzut de treabă. N-ar fi trebuit să răscolească și să dezgroape... Tragi a rău și a pagubă.

Ea umblase de fapt pe la primării de sector, pe la oficii ale stării civile, arhive, trăgînd speranță la o moștenire. Bani, proprietăți, căci ar fi avut niște presimțiri. Degeaba ar fi încercat frate-său s-o calmeze și s-o abată de la obsesia asta. Adevărul e că avea niște timp de pierdut cit făcea Rafael pe dădaca și pe fata-n casă, și poate că și moartea maistrului militar o zdruncinase pînă într-atit ca

să umble după potcoave de cai morți, din care să încropească te miri ce atelaj ce le-ar fi înlesnit viața. Tot ce ne-ar fi putut lăsa mămica noastră, Elenuța, e depresia aia atroce care a învăjbit-o împotriva ei însesi și care o omorît-o. N-avem decît să fim atenți la păcatele părintilor noștri, pentru care asudăm din greu să le plătim.

N-o fi fost totuși chiar o pierdere de timp. Elenuța mai află cîte ceva și despre familia mamei lor. O familie bună, mă rog, Rafael știuse dintotdeauna, presimțise, orientîndu-se după vorba aia că se întîmplă și la case mai mari. Mai ales la case mari vezi sinucideri, crime pasionale, copii din flori, incesturi și tot așa. Se vede, de altfel, și pe noi că suntem de familie bună, chiar dacă am crescut în orfelinate și în școli speciale. Cît de ostil și mizer, mediul n-a reușit să șteargă cu totul... Îi plăcea să vadă la soră-sa un fel de aură aristocratică pe care să și-o însușească, deși nu i se potrivea întru totul și nu dădea curs tentației pînă la capăt. Nu semănau pînă într-atit ca să bănuiescă că ar fi gemeni. Ba trebuia să iei aminte foarte atent, să-ți dai seama că sunt frați. Părul ei saten, bătînd spre roșu, se regăsea la Rafael, lunecînd într-o nuanță nisipie. Aveau aceleași priviri adinci și duse, dar a lui era mai dilatătă și mai risipită, ca și cum văzuse mai multe în același interval de timp, și aceeași paloare argiloasă, la Rafael de o asprime sporită, imprimată de cicatricele vechi de vîrsat. Si mîinile cu degete subțiri și lungi, cum au cei infirmi din naștere, li s-ar fi asemănat, și siluetele longiline, doar că el era mai înalt cu un cap și îndeajuns de lat ca să-ți închipui că Elenuța ieșise din el. Unii vecini din bloc se uitau la Rafael ca la un soț sau ca la un concubin ce luase prea repede locul defunctului, și aproape că le pica bine confuzia asta. Domnul și doamna Ogrinjan – familia lor reîntregită sub numele otrăvitei cu sodă. Tot e bine că Elenuța începușe să țină la numele asta,

numele ei de fată, de fapt, măcar că păstra plăcuța de pe ușa apartamentului inscripționată cu Familia Popescu Ghiță. Suntem înconjurați de morți, surioară, nu doar că umblăm pe pămîntul îngrișat cu trupurile lor, care ne e și hrană de altfel... Păi, spiritele astea pe care n-ar trebui să le zgîndări atîta, invocîndu-le și căutîndu-le. Păi, bărbatu-tău, mămica noastră, tăticul nostru, care cine știe pe unde-o mai fi și el... Un mort rămas în suspensie, aşadar, despre care Elenuța nu aflase nimic, aşa încît n-ar fi mare lucru să fie încă în viață. Adunase, în schimb, informații despre părinții mamei lor, bunicii, și ei morți, desigur, doar că muriseră mai încocace, după mama. Bunicul fusese director de bancă, de aici dedusese Elenuța că-s de familie bună, iar mama a avut unsprezece frați și surori, dintre care unii studiaseră la Paris. Într-o bună zi, le va veni rîndul și astora să-i caute și să-i cerceteze. Avea în vedere niște unchi stabiliți eventual în străinătate și fără moștenitori. Rafael se strîmba și se scărpina în cap. Era alergic la amăgirile soră-sii, și cînd o auzi că nu știi de unde sare iepurele... Averi, moșteniri, tot așa cum se agățase de bărbatu-său, ca să vadă în el mai mult decît era de fapt, și tot așa cum se agăță de el. Rafael o lăua pe departe:

— Îmi place mult să aflu că suntem de familie bună, dar n-ar trebui să uiți... Să nu uităm, surioară, mă rog...

— Știi bine că prefer să uit. Gata, să n-o mai lungim, refuz, pur și simplu, să-mi aduc aminte.

Voceea ei era răgușită parcă de plins. Rafael nu-și amintea s-o fi văzut vreodată plîngînd pe vremea cînd erau la leagân și nici cînd îl îngropase pe bărbatu-său. Răgușeala aia dind vorbelor ei o rezonanță lugubră, îl îndemna să și-o închipue plîngînd în taină. Se ferea și, totodată, brava:

— Și pînă la urmă nu-mi pasă, înțelegi? Am casa mea, sunt pe picioarele mele, nu-mi dă nimeni să mănînc, nu atîrn...

Lui Rafael îi era limpede aluzia: el n-avea casa lui și, pasămite, ar fi atîrnat la ea. Unde mai pui că se ducea noapte de noapte la școala aia care nu-l lăsa să uite. Nu că ar fi făcut caz, dar nici să te faci că habar n-ai nu-i bine, surioară. Să îngropăm mizeria asta atît de adînc, încît să fim în stare să ne dăm Sufletul umblind după niște părinți pe care nu i-am văzut și nu i-am avut de fapt și să ne punem nădejdea în niște moșteniri care ar compensa ce n-au fost în stare să ne dea părinții aia.